

СТУДЕНТ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ: ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК СКЛАДОВА ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО ФАХІВЦЯ

Євгенія Малік,
к. е. н., доцент
кафедри фінансів
ДВНЗ «Київський
національний
економічний
університет
ім. Вадима
Гетьмана»
**Марина
Степура,**
старший викладач
кафедри фінансів
ДВНЗ «Київський
національний
економічний
університет
ім. Вадима
Гетьмана»

Стаття підготовлена за результатами Всеукраїнської міжвузівської наукової студентської конференції «Студент у навчальному процесі: інноваційні технології, як складова формування конкурентоспроможного фахівця»; досліджено необхідність підвищення якості сучасної вищої освіти з врахуванням позицій студентів в умовах розвитку інноваційних методів і форм активізації навчання.

The article is the results of disputed Ukrainian scientific student conference «Student in the learning process: innovative technologies as part of the formation of competitive specialist»; investigated the need to improve the quality of modern higher education with regard to position students in the development of innovative methods and ways of activation studies.

Сучасний стан розвитку економіки, глобалізаційні процеси, підсилення конкуренції на ринку праці ставлять усе вищі вимоги до вищої освіти, і зокрема до фінансової. Значення якісної підготовки фахівців з фінансів підсилюється ще й тим, що фінансове середовище України характеризується високим ступенем невизначеності і ризиків. Кожний член суспільства повинен бути індивідуально пристосованим до професійної діяльності за рахунок максимального використання наявного у нього людського капіталу. Проблема вдосконалення системи вищої школи і підвищення рівня якості професійної підготовки є найважливішою соціокультурною проблемою, а проблема фінансування цієї сфери – загальнодержавною.

Фінансова криза та виклики сучасності з особливою актуальністю висвітлюють проблеми удосконалення системи фінансування вищої освіти, яка є основою створення ексклюзивного та різноманітного суспільства знань. Як показує приклад розвинутих держав, чим вищий рівень освіченості їх населення, тим вищий рівень їх економічного розвитку. Саме тому всі розвинуті країни світу спрямовують значну частину своїх фінансових ресурсів на підтримку та забезпечення розвитку вищої освіти. Щодо України, то

наші політики та вчені дотримуються думки, що державна підтримка вищої освіти у фінансовому плані повинна бути значною і потребує реформування.

За 2000-2009 роки величина видатків на вищу освіту в Україні за абсолютними обсягами зросла в 4,9 раза, але держава виділяє на освіту замість 10 % ВВП, що передбачено в статті 61 Закону України «Про освіту», лише трохи більше в середньому за досліджуваний період ніж 5,3 %. Щодо частки видатків на вищу освіту у % до ВВП, то її середнє значення за 2000-2009 роки становить 1,6 %.

Вплив фінансової кризи останніми роками спостерігався в усіх галузях української економіки. Наслідки фінансової кризи не могли оминати і соціальну сферу, фінансування вищої освіти. Так, Розписом Державного бюджету України на 2009 рік для виконання бюджетних програм Міністерству освіти і науки було передбачено понад 12 млрд. грн., що на 11,4% більше від аналогічного показника 2008 року. Однак, на жаль, міністерство недоотримало ці кошти у минулому році, що зменшило можливості розвитку науково-освітньої галузі. Слід зазначити, що у 2009 році багато бюджетних програм міністерства планувалось виконати через Стабілізаційний фонд, що врешті-

ПОДІІ

решт не дало змоги розпочати у попередні роки будівництво навчальних корпусів, гуртожитків, проводити капітальні ремонти тощо. Крім цього, Державним бюджетом на 2009 рік на фінансування наукових програм МОН було передбачено майже 400 млн. гривень (тобто на 21% менше, ніж у 2008 році), однак і вони були профінансовані не в повному обсязі. У 2010 році загальний обсяг асигнувань Міністерства освіти і науки збільшився у порівнянні з минулим роком майже на 23%.

Отже вища освіта ще не має необхідної якості та належного фінансування як з боку держави, так і недержавних суб'єктів господарювання. Те ж саме має відношення і до започаткованого нещодавно статусу дослідницького університету, котрі мають стати центром формування особливого інноваційного середовища, завдяки якому значна частка фінансування науки повинна здійснюватися галузями економіки та бізнесом. Але все це зроблено поспіхом, без ретельного вивчення потенційних можливостей провідних університетів України щодо здобуття таких статусів, без вивчення національних особливостей у реалізації наукових проектів, з використанням простого копіювання критеріїв і вимог інших країн Європи.

Коло визначених проблем зводиться до вирішення основних напрямів забезпечення якісного рівня підготовки фахівців:

- підвищення ефективності використання коштів, спрямованих на розвиток матеріально-технічної бази вищої школи;
- визначення фінансування вищої освіти як пріоритетного напрямку державних видатків та формування багатоканальної системи фінансового забезпечення закладів вищої освіти. Потрібно реалізувати принципово нові підходи до процедур фінансування вищих начальних закладів освіти, як суттєвого чинника, що впливає на рівень автономії університетів з використанням формульного принципу, базових фондів (грантів), зовнішніх фондів тощо.

- розроблення нової, адаптованої до ринкових умов економічної моделі навчально-виховного процесу, спрямованого на підвищення якості знань майбутніх фахівців.

Враховуючи важливість окреслених проблем, кафедри фінансів та фінансових ринків ДВНЗ «Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана» в березні цього року провели Всеукраїнську міжвузівську наукову студентську конференцію, в якій взяли участь більше 50 студентів з різних університетів України IV рівня

акредитації. Традиція проведення щорічної Всеукраїнської міжвузівської наукової студентської конференції була започаткована однією з найстаріших кафедр університету в 2006 році. У цьому році вона відбулась вже в'яте. Це дало змогу не лише висвітлити актуальні проблеми вищої освіти, але й обмінятися досвідом і ідеями щодо удосконалення навчальних програм, форм і методів викладання дисциплін на бакалаврському і магістерському рівні.

Під час конференції було обговорено результати досліджень студентів вищих навчальних закладів України у сфері інноваційних технологій в навчальному процесі, представлені нові ідеї, оригінальні підходи, нестандартні висновки, нове бачення проблем і перспектив сучасного механізму активізації студентської самосвідомості, студентського навчання загалом і, як результат, кар'єрної компетентності фахівця фінансової галузі. Прагнення студентів долучитись до досліджень, які мають таке вагоме значення для забезпечення успішного розвитку вищої освіти, є надзвичайно важливим для реалізації творчого потенціалу молоді.

Залучивши студентів до розгляду ряду важливих питань розвитку та вдосконалення сучасних підходів до викладання в вищій школі, впровадження інноваційних технологій в освітній процес, організаційний комітет конференції мав намір побачити сукупність існуючих проблем очима студентів, їх молоду незаангажовану думку, творчий потенціал, креативні погляди на навчальний процес, підходи щодо їх вирішення. Саме активна, творча співпраця викладача і студентів повинна сприяти розвитку вищої освіти в Україні, її поступу до високих стандартів підготовки висококваліфікованих конкурентоспроможних фахівців фінансової сфери.

Теоретичні ідеї, практичні рекомендації, наукові пошуки представників професорсько-викладацького складу кафедр фінансів та фінансового ринку нашого університету сьогодні забезпечують значний внесок в підготовку конкурентоспроможних фахівців фінансової сфери, професійних фінансистів у сфері управління державними фінансами. Останнє має забезпечити державу якісними кадрами, готовими приймати виважені фінансові рішення в сучасному швидкозмінному економічному середовищі.